

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 โดยมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

การดำเนินการศึกษาค้นคว้าเป็นการวิจัยเชิงสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้จาก ครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 448 คน จากโรงเรียนทั้งสิ้น 59 โรงเรียน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ใช้ตารางของ Krejcie and Morgan การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ตอน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติทดสอบ f-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จะทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านส่งเสริมงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ด้านการกำหนดภารกิจสถานศึกษา และด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา

2.1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการเป็นผู้มีความคิดริเริ่มงาน ด้านการเป็นผู้ปรับปรุงงาน ด้านการเป็นผู้ให้การยอมรับ และด้านการเป็นผู้นำประสานงาน ไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนด้านการสื่อสารเป้าหมายของสถานศึกษา ด้านการนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน ด้านการเป็นผู้ให้การช่วยเหลือ และด้านการเป็นนักพูดที่ชำนาญ พบว่าครูมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมพบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') มีความแตกต่างกัน 2 คู่ คือ ระหว่างครูในสถานศึกษาขนาดเล็กกับครูในสถานศึกษาขนาดใหญ่ และครูในสถานศึกษาขนาดกลางกับครูในสถานศึกษาขนาดใหญ่

อภิปรายผล

1. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความตระหนักถึงความสำคัญของงานวิชาการและถือว่างานวิชาการเป็นงานที่สำคัญของสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ มันท (Mann, 1995) และปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546) ที่กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ทั้งต้องรู้ถึงหลักการบริหารสถานศึกษา เทคนิคการบริหารงานและทักษะของผู้บริหาร ส่วนการบริหารงานด้านอื่น ๆ นั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่ก็ยังเป็นเพียงส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการบริหาร จะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นวภัทร์ อูทัยรัตน์ (2551, บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และมีภาวะผู้นำด้านการจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ มากที่สุด รองลงมาคือ มีภาวะผู้นำด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ และ วิรัชชาติ วิลาศศรี (2549, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิเขต 2 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานของครู โดยภาพรวม พบว่า 'ไม่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน' ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนในยุคปัจจุบันทั้งที่มีประสบการณ์การทำงานมากหรือ

น้อยนั้นต่างก็มีโอกาสในการทำงานหรือกิจกรรมต่างๆในโรงเรียนร่วมกันมากขึ้นเพราะทุกฝ่ายต่างก็ มุ่งที่คุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีการประเมินภายในอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับการประเมิน คุณภาพภายนอก ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีโอกาที่จะใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการกับครูผู้สอน อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีการรับรู้ต่อความเป็นผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน แต่ผลการศึกษาค้นคว้าสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัตรชัย ไชยมงค์ (2552, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบและหา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่ เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของ ครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมพบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะว่าสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่มี ปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุนที่ต่างกัน เช่น วัฒนธรรมของโรงเรียน โครงสร้างการบริหารงาน การจัดการเรียนการสอน บุคลากร งบประมาณและเทคโนโลยี เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ จักรกฤษ วงษ์ชาติ (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เพื่อศึกษาและ เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูจำแนกตามขนาดของ โรงเรียน อยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ควรให้ความสำคัญกับงานด้านวิชาการ มีการพัฒนาและส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานศึกษา เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพของงานด้านวิชาการของสถานศึกษาต่อไป

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 และสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสขนาดเล็กและขนาดกลางให้มากยิ่งขึ้นเพราะจากผลการศึกษาค้นคว้ายังมีความแตกต่างจากสถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นต่อไปนี้ การจัดการด้านการเรียนการสอน ในด้านการนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตรและ ตามลำดับ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในเขตอื่นๆ

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา